

Activiteiten in de buurt en mantelzorg in de gemeente Heerenveen

Een onderzoek onder cliënten met een Wmo-voorziening

Activiteiten in de buurt en mantelzorg in de gemeente Heerenveen

Een onderzoek onder cliënten met een Wmo-voorziening

Rapport
Gemeente Heerenveen

Inhoudsopgave

H1 Aanleiding en onderzoeksopzet	1
1.1 Aanleiding onderzoek	1
1.2 Onderzoeksverantwoording	1
1.3 Respons	1
1.4 Bevraagde onderwerpen	2
1.5 Leeswijzer	2
H2 Resultaten activiteiten in de buurt	3
2.1 Kennis en gebruik van activiteiten in de buurt	3
2.2 Behoeften rond activiteiten in de buurt	5
2.2.1 Behoeften	6
2.2.2 Frequentie van activiteiten	8
2.2.3 Maximale afstand tot activiteit	8
2.2.4 Beperkingen met betrekking tot activiteiten	9
2.3 Vervoer naar activiteiten in de buurt	10
2.4 Financiële bijdrage voor activiteiten in de buurt	11
H3 Mantelzorg	13
3.1 Mantelzorg ontvangen	13
3.2 Mantelzorg geven	15
H4 Overige opmerkingen Wmo-ondersteuning	17
Bijlage 1 Topiclijst	19
Colofon	22

Dit document (inclusief eventuele bijlagen) is opgesteld door BMC en de (auteurs)rechten met betrekking tot de inhoud en het format van dit document berusten bij BMC. Dit document is uitsluitend bedoeld voor gebruik door de opdrachtgever en mag niet worden gepubliceerd of aan anderen ter beschikking worden gesteld zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van BMC.

H1 | Aanleiding en onderzoeksopzet

1.1 Aanleiding onderzoek

Gemeenten zijn jaarlijks verplicht een cliëntervaringsonderzoek onder Wmo-cliënten uit te voeren. Via het cliëntervaringsonderzoek legt een gemeente verantwoording af over het Wmo-beleid aan de gemeenteraad en inwoners. De doelstelling van dit onderzoek is te achterhalen wat de ervaringen zijn van de Wmo-cliënten in uw gemeente. Het onderzoek gaat in op de thema's toegankelijkheid, kwaliteit en de effecten van Wmo-voorzieningen. Het staat gemeenten vrij eigen vragen toe te voegen.

De gemeente Heerenveen heeft in 2023 een kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar de ervaringen van haar inwoners met de Wmo. Zij heeft gebruikgemaakt van eigen vragen om te verdiepen op de thema's 'activiteiten in de buurt' en 'mantelzorg'. In het verlengde van deze eigen vragen bestond de wens om de opgehaalde resultaten te verdiepen middels een kwalitatief onderzoek. Dit kwalitatieve onderzoek is begin 2024 uitgevoerd. Voor u liggen de resultaten van het kwalitatieve deel van het onderzoek. De kwantitatieve resultaten zijn in februari 2024 opgeleverd.

1.2 Onderzoeksverantwoording

BMC heeft een kwalitatief onderzoek uitgevoerd in de vorm van telefonische interviews. Kwalitatief onderzoek levert veel diepgaande achtergrondinformatie op, vaak met concrete aanknopingspunten voor verbeteringen. De interviews vonden plaats aan de hand van een semigestructureerde vragenlijst. Dit wil zeggen dat er een vragenlijst is opgesteld met merendeels open vragen, waarbij het mogelijk was door te vragen.

Op **aselecte wijze** is een steekproef van 30 inwoners getrokken uit de totale populatie inwoners met een Wmo-voorziening. Deze 30 inwoners zijn per brief geïnformeerd dat zij benaderd zouden worden door BMC. In de brief is ook duidelijk vermeld wat het doel was van het onderzoek, dat deelname aan het onderzoek geheel vrijwillig was, wat er met hun persoonsgegevens gebeurt en hoe lang deze bewaard worden.

1.3 Respons

Na het versturen van de brief hadden inwoners twee weken de tijd om zich af te melden voordat er gebeld werd. Vier cliënten hebben zich in deze periode afgemeld voor een interview. De gegevens van de overige 26 respondenten zijn door de gemeente gedeeld met BMC. Hiervoor is een verwerkersovereenkomst afgesloten. Al deze 26 respondenten zijn gebeld.

Afgesproken was dat er drie keer, op verschillende tijden en dagen, gebeld zou worden voordat een telefoonnummer als 'uitgenut' werd aangemerkt. Uiteindelijk zijn slechts twee telefoonnummers helemaal uitgenut. Alle andere inwoners zijn telefonisch gesproken, waarvan dertien van hen wilden meedoen met het onderzoek. Er zijn derhalve **dertien interviews** uitgevoerd.

Voor de overige elf inwoners geldt dat zij niet mee wilden of konden doen (tien inwoners met 'geen interesse' of 'dementie' en anderzijds 'te ziek' als redenen) of dat er herhaaldelijk op het afgesproken moment toch geen doorgang van het interview kon plaatsvinden omdat er niet werd opgenomen (één respondent).

1.4 Bevraagde onderwerpen

Hieronder staat beschreven welke onderwerpen bevraagd zijn in dit onderzoek.

- Kennis van activiteiten in de buurt
- Behoeftte aan activiteiten in de buurt
- Vervoer naar activiteiten in de buurt
- Financiële bijdrage voor activiteiten in de buurt
- Mantelzorg ontvangen
- Mantelzorg geven
- Overige opmerkingen Wmo

De topiclijst is in bijlage 1 terug te vinden.

1.5 Leeswijzer

De hoofdstukken zijn thematisch ingedeeld. Hoofdstuk 2 bevat de resultaten op het thema 'activiteiten in de buurt'. Hoofdstuk 3 gaat over 'mantelzorg'. Hoofdstuk 4 sluit het rapport af met overige opmerkingen die respondenten hebben gemaakt over de Wmo.

H2 | Resultaten activiteiten in de buurt

In dit hoofdstuk worden de resultaten weergegeven per thema van de topiclijst. Alle resultaten hebben betrekking op activiteiten in de buurt. Hiermee bedoelen we activiteiten als: samen koken en eten, samen kleine klusjes doen, samen wandelen, ontmoetingsplekken, samen tuinieren, et cetera. De resultaten worden aangevuld met quotes ter illustratie.

2.1 Kennis en gebruik van activiteiten in de buurt

Allereerst is aan de respondenten gevraagd of zij kennis hadden van het bestaan van dit soort activiteiten in hun buurt. Dit blijkt in grote mate zo te zijn. Van de dertien geïnterviewden wisten er twaalf van het bestaan van deze activiteiten. Wel valt op dat het voor de respondenten soms onduidelijk is (en dus in het interview ook lastig te achterhalen blijkt) welke activiteiten vanuit de gemeente worden georganiseerd en welke door een verzorgingstehuis/gemeenschap. Zo is er een respondent die stelt dat er 'in het appartementencomplex' een koor, sportgroep, pedicure en filosofieavonden worden georganiseerd. Hierbij blijft onduidelijk of dit gaat om openbare activiteiten in de buurt, ondanks doorvragen.

Er zijn veel verschillende wegen tot bekendheid van deze activiteiten. Zo komen de volgende manieren terug waarop mensen voor het eerst bekend zijn geraakt met activiteiten in de buurt: mond-tot-mondreclame, verwijzing via de Meitinker, verwijzing via het vrijwilligerscentrum, via De Kompenije (zowel Facebookberichten, een nieuwsbrief als eigen 'reclame'), een nieuwsbrief van het verzorgingstehuis en de lokale krant.

"Er wordt mee geadverteerd in de dorpskrant. En ik heb wijkverzorging die ons wijzen op uitjes. Zij hebben me gewezen op het eten bij de dagbesteding."

"Via de Meitinker ben ik hierop gewezen. Plus we hebben nieuwsbrieven van De Kompenije."

"Daar wordt wel aandacht aan gegeven in de buurt. Er wordt veel in De Kompenije gedaan of in ontmoetingscentrum de Meitink. En ook wel via Facebook. Ik zie wel reclame vanaf De Kompenije zelf, wat er te doen is, als mensen die zich melden met een activiteit. Bijvoorbeeld samen eten, de bingo, het repaircafe. Wij hebben een plaatselijk krantje (Plaatselijk Belang) maar activiteiten daarop zijn vaak al geweest."

Vier respondenten maken zelf weleens gebruik van activiteiten in de buurt. Zij maken gebruik van wandelclubs, samen eten (op een dagbesteding) en een breiclub. Een ander stelt dat hij mantelzorger is en dat zijn vrouw gebruiktmaakt van een bloemschikclub. Als zij even weg is, kan hij snel het huis schoonmaken. Ook is één respondent in het verleden weleens aangesloten bij de bingo, maar doet dat nu niet meer. Dit komt doordat zij relatief jong is en er bij de bingo alleen mensen op hoge leeftijd waren. Dit paste niet bij wat deze respondent zocht. Een opmerking die we vaker zien terugkomen in interviews met relatief jonge respondenten.

"Ik zit bij een wandelgroepje. Ik ga ook eens per week naar een breiclub, maar dat is voor mensen die wat ouder zijn. Ik ga erheen om toch wat contact op te doen met mensen. Ik voel me hier niet helemaal thuis vanwege het leeftijdsverschil met anderen."

Mensen die gebruikmaken van dit soort activiteiten stellen dit vooral te doen vanwege het sociale contact. Het gaat dan voornamelijk om mensen die iets komen halen (sociaal contact) maar we spraken ook een respondent die als 'maatje' meeloopt in een wandelclub, die het ook ziet als 'iets komen brengen'.

"Ik ben weduwe sinds vorig jaar, en kom graag bij de dagbesteding. Die zoeken mensen die ook met de mensen samen komen eten en knutselen. Ik ben daar dus weleens vrijwilliger om te helpen knutselen en om samen te eten. Dat kost 5 euro de maaltijd. Ik probeer daar ook wel mensen naar mee te krijgen, maar mijn burens willen er niet aan. Ik ga daar eens per week eten."

"Ik loop mee in een wandelclub en we gaan echt voor de beweging en de gesprekken. Maar inmiddels vooral bewegen, dat is echt een hele grote voor ons. Ze waren bezig die wandelclub op te richten en vroegen of ze mij in die club konden koppelen aan een persoon. Al wandelend praat het heel makkelijk en ongedwongen. Ik merkte dat zij een luisterend oor kon gebruiken en uit de isolatie moest komen. En dat is echt mijn beste vriendin geworden. Ik merk daarbij dat als je je ergens bij aansluit dat niet altijd voor jezelf hoeft te zijn maar ook juist helpend kan zijn voor een ander. Dat je iets kan betekenen."

Aan de respondenten die momenteel geen gebruikmaken van activiteiten in de buurt is gevraagd waarom zij dit niet doen. De redenen blijken uiteen te lopen. In onderstaande tabel geven we links de reden weer en rechts een quote die deze onderstreept. De antwoorden staan in willekeurige volgorde.

Reden	Quote
Hoge leeftijd van deelnemers en aanbod spreken niet aan	<i>"Ik vind de leeftijd van de mensen die meedoen wel hoog, maar ook het aanbod spreekt mij niet echt aan. Er wordt wel veel georganiseerd maar niet veel waarvan ik zeg joepie! Dat is niet verkeerd bedoeld naar de gemeente, want ze organiseren wel echt veel."</i>
Doordat de respondent snel mentaal overbelast kan raken, heeft deze persoon geen behoefte aan veel mensen om zich heen.	<i>"Ik kan het mentaal niet aan om met veel vreemde mensen wat te gaan doen. Dus geen behoefte aan nu."</i>

De respondent is druk met mantelzorgtaken en kan er daardoor zelf geen gebruik van maken.	<i>"Nee, mijn zus heeft Parkinson en als ik die meeneem, kan ze nooit zo lang in de rolstoel zitten, want ze wordt moe. Dus voor ons allebei maakt dat het moeilijk. Ik kan mijn zus niet alleen laten, dus ik kan ook niet alleen die kant op."</i>
Vanwege (mentale) ziekte is het niet mogelijk aan te sluiten bij activiteiten.	<i>"Ik zit momenteel in de Ziektewet en heb nu nog geen zin en tijd om iets te ondernemen. Ik ben ook psychisch bezig met dingen, dus ik kan nog geen activiteiten aan."</i>

Gevraagd naar wat de respondenten van de gemeente verwachten bij het organiseren van activiteiten in de buurt is het merendeel voornamelijk tevreden en heeft geen wensen. De zaken die wel terugkomen zijn:

- het meer organiseren van creatieve activiteiten met verf;
- het organiseren van activiteiten die dichterbij zijn vanwege mobiliteitsproblemen;
- meer kenbaarheid geven aan de verschillende activiteiten die er al zijn;
- activiteiten die meer aansluiten op relatief jongere respondenten (leeftijd van ergens tussen de 40 en 60 jaar).

Interessant is ten slotte nog de opmerking van een respondent over activiteiten waar zijn vrouw aan deelneemt. Dit gaat om een visueel beperkte vrouw, die nu naar bloemschikken gaat maar daar eigenlijk niet helemaal tot haar recht komt. Impliciet zit hier een wens in voor activiteiten die visueel beperkte mensen kunnen bezoeken.

"Mijn vrouw zit momenteel bij bloemschikken. Dat klinkt leuk, maar mijn vrouw ziet nog maar 10% met een oog, en daar zit ze dan met 15 vrouwen waarvan ze erg afhankelijk is dat die haar helpen. Zij ziet die andere vrouwen niet eens zitten, letterlijk."

2.2 Behoeften rond activiteiten in de buurt

De vorige paragraaf eindigden we met verwachtingen die mensen van de gemeente hebben betreffende activiteiten in de buurt. Hier kwamen ook al impliciet een aantal behoeften van respondenten naar boven. In deze paragraaf gaan we hier verder op in. Achtereenvolgens hebben we respondenten bevraagd op:

- Behoeften
- Frequentie
- Afstand tot activiteit
- Eventuele beperkingen waar rekening mee moet worden gehouden

2.2.1 Behoeften

Respondenten is gevraagd of zij, als de situatie het toelaat, behoefte zouden hebben aan (het meer) gebruikmaken van activiteiten in de buurt. Dit geldt voor het merendeel van de respondenten, al blijft men er terughoudend in of ze daadwerkelijk zouden meedoen aan activiteiten. We zien hier voornamelijk dezelfde wensen terugkomen die we in paragraaf 2.1 al hebben opgehaald. Zo is er een respondent die graag creatief bezig wil zijn, stelt de respondent met een visueel beperkte vrouw dat zij bijvoorbeeld graag zou willen zingen, willen enkele respondenten graag sporten en bewegen en wordt ook een ontmoetingsplek genoemd als wens. Opvallend is wel dat er geen echte rode draad zit in de behoeften van deze respondenten als we de vraag breed stellen. Dit bevestigt de resultaten uit het kwantitatieve onderzoek, waar op de vraag 'Als u behoefte heeft aan activiteiten in uw buurt, aan welke soort activiteiten heeft u dan behoefte?' vrij breed geantwoord werd. Er waren bij deze vraag acht antwoordcategorieën die allemaal relatief gelijk scoorden, met als uitschieters de activiteiten 'creatief bezig zijn' en 'samen sporten/bewegen'. Al was ook hier maar respectievelijk 36% en 33% van de respondenten voorstander van. De verschillen met de andere categorieën waren niet groot. Ditzelfde beeld zien we nu in het kwalitatieve onderzoek.

"Wat meer creatieve dingen met verf zou ik leuk vinden. Dat kan ik gewoon niet vinden. Nergens."

"Mijn vrouw, die niet goed ziet, is bij activiteiten vooral bang om binnen de dementerenden terecht te komen. Mijn vrouw zou eventueel kunnen zingen. Zelf kom ik nergens. En die behoefte heb ik ook niet zo."

"Wij zouden vanuit een bepaald potje of iets ook wel ondersteuning willen krijgen om aan fitness deel te nemen."

"Ja, ik heb behoefte aan meer activiteiten, liefst voor mijn leeftijdsgroep. Welke activiteiten precies weet ik echter niet."

"Nee, ik heb niet echt behoeften. Ik ben al vrijwilliger twee ochtenden in de week en vind het verder wel lekker om thuis te zijn. Dus dat is voldoende voor mij."

Zoals benoemd scoorden in het kwantitatieve onderzoek de activiteiten 'samen creatief bezig zijn' en 'samen sporten/bewegen' het hoogst. Om deze uitkomst te verdiepen is telefonisch aan de respondenten gevraagd hoe, als zij het voor het zeggen hadden, deze twee typen activiteiten er uit moeten zien. Hierop werden respondenten ineens een stuk spraakzamer.

Wat betreft het samen creatief bezig zijn, kwam expliciet de wens om acryl te gieten naar voren. Een kunst waar men (naar zeggen van de respondent) ook niet creatief voor hoeft te zijn. Een ander benoemt wel te willen tekenen of schilderen. Een laatste respondent die wel zou willen schilderen legt uit graag in wat kleinere groepen te werken, of in ieder geval in een afgesloten ruimte. De grote open ruimte van de huidige locatie waar dit georganiseerd wordt, waar geluid ver draagt en vaak meerdere groepen tegelijk actief zijn, is te overweldigend.

"Ik heb de laatste tijd veel gezien van acryl gieten. Daar komt geen kwast aan te pas, maar daar kan je hele mooie dingen mee maken, ook als je zelf niet heel creatief bent. Dat lijkt me heel leuk. Om dat samen met anderen te doen. Dat er een plek is om samen creatief bezig te zijn. Ik hoef niet meer te sporten of bewegen. Ik ben bij mijn vrijwilligerswerk al veel aan het bewegen."

"Ik heb ontdekt dat ik graag schilder. En we hebben in de gemeente Pop-up, daar kun je schilderen. Maar wat me tegenhoudt op dit moment is dat het een hele grote ruimte is waar tegelijkertijd meerdere activiteiten worden georganiseerd en dat zijn teveel prikkels. Dat kan ik nu niet aan. Dit was in eerste instantie opgezet tussen gemeente en de bibliotheek, maar dit wordt steeds breder opgezet. Voor mij zou een afgesloten, kleinere ruimte beter zijn. Verder wandel ik zelf genoeg, dus geen behoefte aan samen sporten en bewegen."

"Ik denk dat ik, als ik zou moeten kiezen, tekenen of schilderen wel leuk zou vinden. Bij sporten en bewegen zou ik fitness, tennis en badminton wel leuk vinden."

Inzake het samen sporten en bewegen hebben de respondenten die hier een beeld bij hebben vooral de wens om echt te werken aan fitheid/gezondheid. Zaken als yoga en pilates zijn niet intensief genoeg, mensen willen het samen bewegen ook gebruiken om af te vallen. Het betreft hier vooral respondenten die relatief jong zijn (onder pensioengerechtigde leeftijd) en de sportschool niet prettig vinden of deze niet kunnen betalen. Toch bestaat de wens om naast wandelen ook een variant op fitness te beoefenen wel degelijk. Liefst in groepen van vergelijkbare leeftijden.

"Ik heb zelf een hometrainer, dus daar zit ik regelmatig op. Het liefst zou ik wat van dat soort apparaten kunnen gebruiken. Maar ik wil niet naar de sportschool. Al die perfecte lijven met tattoo's hoef ik niet. Ik zou dat graag in een groep doen met 60-plussers, want we doen het voor de gezondheid en beweging, en niet om een perfect lijf te krijgen. Ik denk dat ik qua schilderen, lessen met docenten zou willen kunnen volgen. Dat we niet elke keer hetzelfde doen, en je wel advies krijgt hoe je het zou kunnen doen."

"We merkten al wandelend dat we ons goed voelden bij het bewegen. Dat geeft positieve hormonen en maakt wat los. We hebben een ontmoetingsplek in een MFC voordat we gaan wandelen, en voorafgaand aan de wandeling werd yoga en pilates geopperd. Maar dat is meer op ontspanning gericht en wij willen graag wat fitter worden. Dus liever iets in de vorm van fitness. Wij zitten op bijstandsniveau, dus wij kunnen de sportschool niet zelf makkelijk betalen."

"Ik heb niet echt vrienden. Dus ik wil vooral activiteiten met een sociaal aspect voor mensen van mijn leeftijd. In de wandelgroep heb ik wel iemand waarmee ik ook een klik heb. Maar de wandelclub komt niet echt van de grond. Waarom weet ik niet, het groepje blijft klein. Dat is heel jammer."

Toevallig heb ik afgelopen dinsdag ook een aanvraag ingediend voor een bijdrage aan het sporten in het dorp. Samen met de buurtsportcoach. Aanleiding is dat ik te zwaar ben en daarmee aan de slag wil. Ik heb ook een afspraak met de diëtist staan, maar ik zit in de bijstand, dus alles zelf betalen is heel veel."

2.2.2 Frequentie van activiteiten

Aan alle respondenten die in enige mate aangaven behoefte te hebben aan het volgen van activiteiten in de buurt, of ideeën hadden over de invulling van creatieve of sportieve activiteiten, is gevraagd wat de ideale frequentie is voor deze activiteiten.

Wat betreft de creatieve en sociale activiteiten wordt voornamelijk een wekelijkse structuur genoemd. Voor sporten/bewegen mag het zelfs frequenter. Daar zijn respondenten het veelal met elkaar eens dat tweemaal per week leuk zou zijn.

"Ik zou eens per week creatief bezig willen zijn."

"Sporten zou ik het liefst tweemaal in de week doen in de ochtend, want dat is mijn beste tijd. Schilderen mag wel iets minder vaak, zeg eens in de week. Of eens in de twee weken."

"Ontmoetingsplek zou ik leuk vinden, eens per week als het mooi weer is."

"Schilderen zou wekelijks wel leuk zijn."

"Ik wandel eenmaal per week. Fitness zou ik in de toekomst graag twee keer per week willen opbrengen, en als je eenmaal lekker gaat misschien wel drie keer per week."

2.2.3 Maximale afstand tot activiteit

De gemeente Heerenveen kent uiteraard ook een buitengebied. Daardoor is het niet altijd makkelijk alle activiteiten op korte afstand te organiseren. Maar ook binnen de stad kan een activiteit op fysiek grote afstand worden georganiseerd. Het is interessant om op te halen hoe inwoners de afstand tot een activiteit ervaren. Daarom is aan de respondenten gevraagd wat volgens hen de maximale afstand tot activiteiten in de buurt mag zijn.

Het blijkt hierbij dat de maximale afstand vooral wordt bepaald door de (fysieke) mobiliteit die men nog ervaart. Fietst men nog of rijdt men auto? Dan is het volgens respondenten akkoord dat een relatief grote range wordt aangehouden van tien kilometer. Ook een respondent met een Wmo-voorziening voor de regiotaxi vindt een grote afstand prima. Maar is de respondent minder mobiel, dan neemt die afstand enorm af, tot loopafstand. Wat in de praktijk neerkomt op enkele honderden meters.

"Vind ik moeilijk, als het te fietsen is... Het liefst heb ik alles wel in de buurt, in een straal van 1 kilometer. Liefst is het te belopen. De voorkeur is 500 meter."

"Zou fijn zijn als het lopend of op de fiets kan doen. 1 km lopen, en fietsend 10 km."

"Naar Jubbega is 9 km en daar gebruik ik gewoon de taxi voor."

"In principe heb ik geen maximale afstand voor activiteiten want ik heb een auto."

2.2.4 Beperkingen met betrekking tot activiteiten

Naarmate de leeftijd toeneemt, zijn er gemiddeld meer fysieke beperkingen waarmee bij activiteiten rekening moet worden gehouden. Aan de respondenten is gevraagd of er specifieke beperkingen zijn die zij willen meegeven aan de gemeente.

Uit de antwoorden blijkt een bevestiging van de leeftijds kwalen als beperkende factor. Zo stelt een respondent dat grondactiviteiten bij sporten geen optie meer zijn, heeft een ander een hoge bloeddruk en last van vingers en heup, kan weer een ander niet lang meer staan en heeft weer iemand anders last van nek en knieën. Dit zijn de belangrijkste beperkingen voor activiteiten. Interessant zijn nog drie opmerkingen van andere aard. De eerste heeft betrekking op het aanbod, dat niet geschikt is voor mensen met beperkt zicht. De tweede gaat over de beperkingen van wandelclubs. De beperking hier zit hem in het moeten aanpassen aan de zwakste loper, maar ook de beperkte tijd die een begeleider vanuit de Omtinker heeft. Hierdoor zijn de rondjes noodgedwongen klein. Ten slotte benoemt een respondent het weinige openbaar vervoer in het dorp als problematisch. Daardoor kunnen activiteiten die op grotere afstand zijn voor deze respondent niet in de avond plaatsvinden. Dan komt deze respondent niet meer terug naar huis.

"Het zicht van mijn vrouw is zeer beperkt. Dan valt veel af. Weinig aanbod."

"Eerder wandelden we een half uur, maar dan blijf je in de bebouwde kom. Dus nu doen we drie kwartier, maar we moeten ons aanpassen aan de zwakste. Er zijn wel mensen die graag grotere afstanden en ook op andere plekken willen wandelen. Wij gaan bij een lage opkomst soms ook met de auto naar natuurgebieden. Wat ook belangrijk is om mee te nemen is dat er betaalde krachten van de Omtinker meelopen en die hebben ook maar maximaal 45 minuten. Dus met hen erbij kan het momenteel niet echt intensiever of langer. We merken wel dat het moeilijk is de aantallen wandelaars te vergroten. Misschien telt dit daarin mee. Het is dat ik erbij ben gevraagd om als buddy aan te sluiten, maar anders had ik de aantrekkingskracht niet zo gevoeld."

"Ik heb nu alleen een fiets en mijn eigen benen. Ik heb geen auto en het busvervoer in het dorp stopt al vroeg in de avond. Het is ook een klein busje. Wij kunnen daardoor niet met het OV naar bijvoorbeeld een concert, dan komen we niet thuis. Dus als er activiteiten in de avond zijn, komen we niet terug."

2.3 Vervoer naar activiteiten in de buurt

In paragraaf 2.2.3 kwam al voorbij dat het voor het inschatten van de maximale afstand erg bepalend is hoe mobiel respondenten zijn en over welke vervoersmiddelen zij beschikken. Een respondent noemde de regiotaxi als vervoersmiddel naar activiteiten in de buurt. In de laatste quote hierboven werd de afwezigheid van openbaar vervoer in de avond verder een beperking genoemd. Het is daarom interessant om op te halen in hoeverre de respondenten beschikken over vervoer naar activiteiten.

Voor de grote meerderheid geldt dat zij beschikken over vervoer. Wel is het heel wisselend hoe dit eruitziet. Zowel de auto, fiets, mantelzorgers die de respondenten kunnen rijden, scootmobiel, regiotaxi en benenwagen worden genoemd. Mensen die over een scootmobiel beschikken, stellen daarbij dat dit bij slecht weer geen optie is. In de regel hebben de mensen met een scootmobiel zelf geen auto meer, waardoor zij bij slecht weer direct ernstig beperkt worden in hun mogelijkheden. Ook respondenten met de fiets benoemen dat dit vervoersmiddel niet altijd ideaal is, bijvoorbeeld vanwege versleten knieën. Slechts één respondent zegt dat er echt geen vervoer is, dus dat daar wat in zou moeten gebeuren voordat er kan worden deelgenomen aan activiteiten in de buurt.

Voor dit soort situaties bestaan er in Heerenveen ook vervoersopties waar geen Wmo-indicatie voor nodig is. Om te achterhalen of deze opties bekend zijn, is uitgevraagd of de respondenten hiermee bekend zijn. Specifiek is er navraag gedaan naar de bekendheid van de respondenten met het Vrijwilligers Service Punt (VSP), Automaatje en de Max-Mobiel. Uit de interviews blijkt dat deze services slechts bij twee respondenten echt bekend zijn (en dan in beide gevallen alleen het VSP). Verder gaat er bij sommige respondenten een belletje rinkelen bij het noemen van de andere opties, maar het is bij hen onbekend hoe dit werkt. De twee respondenten die bekend zijn met het VSP hebben echter geen behoefte aan het daadwerkelijk gebruiken van deze service.

"Ik heb hier weleens van gehoord. Maar niet in verdiept omdat het op mij niet van toepassing is. Ik heb een auto. Ik weet dat er vervoer is met vrijwilligers waar mensen zonder vervoer gebruik van kunnen maken. VSP ken ik het best."

"Ik ken het VSP, maar daar betaal je wel per kilometer. Dus daar heb ik nooit naar gevraagd. Te duur."

Geen enkele respondent heeft op dit moment behoefte aan meer informatie over deze opties. Desgevraagd vertellen ze nog wel hoe zij eventueel in de toekomst het best geïnformeerd kunnen worden over deze service. Inwoners geven hierbij aan het liefst benaderd te worden met een informatiebrief door de brievenbus, dat er reclame gemaakt kan worden op de plek van de activiteiten of dat zij via Facebook benaderd kunnen worden.

"Je hebt eventueel circulaires die huis-aan-huis gebracht kunnen worden. Dat zou een directe manier kunnen zijn om dit te promoten. Of plak reclame op de deuren van het MFC voor dit soort mogelijkheden."

"Ik denk dat we het beste bereikt kunnen worden door brieven thuis te laten bezorgen. Facebook is ook wel een optie."

"Ik hoef er nu geen informatie over te ontvangen. Ik heb ook gewoon contact met de gemeente en een maatschappelijk werker van de Meitinker dus daar kan ik die vragen ook stellen als het nodig is. Nu geen info nodig."

2.4 Financiële bijdrage voor activiteiten in de buurt

Het organiseren van activiteiten in de buurt kost vanzelfsprekend geld. Hoe lager de kosten, hoe meer een gemeente kan organiseren. Bij sommige activiteiten die nu worden georganiseerd, wordt daarom een eigen bijdrage gevraagd van deelnemers. Dit drukt de kosten enigszins.

Aan de respondenten is gevraagd of zij nu of in de toekomst bereid zouden zijn een financiële bijdrage te doen bij gebruik van activiteiten in de buurt, als dit betekent dat de gemeente hierdoor meer kan organiseren.

Bijna alle respondenten vinden het begrijpelijk als een eigen bijdrage wordt ingevoerd. Wel bestaan er twee belangrijke kanttekeningen:

1. Er is een groep respondenten die op het sociaal minimum leeft. Vanuit deze groep zeggen enkele respondenten dat het leven duur genoeg is en dat zij in hun huidige situatie geen eigen bijdrage willen betalen. Hier dient wel rekening mee te worden gehouden, door de (eventueel verplichte) eigen bijdrage laag te houden of inkomensafhankelijk of vrijwillig te maken.
2. De eigen bijdrage moet niet worden ingesteld voor activiteiten die geen materiaal/ingrediënten kosten. Voorbeeld is de wandelclub, mits men dan alleen samen wandelt en niet naderhand nog samen koffie gaat drinken.

"Ik betaal zelf zonder problemen 5 euro voor een maaltijd, maar als je alleen AOW hebt en een huurwoning, dan is het echt schrapen. Het ligt wat mij betreft aan de situatie."

"Niet bij wandelen, maar bij creatieve activiteiten kan ik me voorstellen dat je iets van een bijdrage levert."

"Dat moet wel kunnen ja, als ik dan acryl kan gieten. Ik vind eigenlijk dat dat wel verplicht kan worden gesteld, want het is niet noodzakelijk. Tegelijk heb ik een minimaal inkomen, dus wat is dan haalbaar? Ik zit dan toch te denken aan maximaal 3 of 4 euro per keer."

De genoemde 3 of 4 euro per keer is een relatief gemiddelde inschatting. Er is dus een deel van de respondenten dat stelt door hun lage inkomen geen eigen bijdrage te kunnen leveren. Zij zetten dit bedrag daarom op 0 euro. Voor de respondenten die meer te besteden hebben zit het bedrag, enigszins afhankelijk van het type activiteit, tussen de 5 en 10 euro. Het kopje koffie na het wandelen mag dan wel 1,50 à 2 euro kosten. Of men kan blijven werken met de vrijwillige donaties zoals in de huidige situatie.

"Dat ligt eraan of je per keer of per maand betaalt. Misschien 5 euro per keer bij schilderen en fitness als daar een trainer en materiaal voor geregeld worden."

"Bij schilderen zou ik max vijf euro passend vinden. Dan is de vraag hoe vaak het wordt gegeven, want als het wekelijks is, is dat al 20 euro per maand. Bij het wandelen doen we een kopje koffie achteraf en daar staat een spaarpot voor vrijwillige donaties voor de koffie en koekjes. Dat vind ik voor nu een prima oplossing."

"Koken: rondom een tientje. Schilderen: Ook een tientje."

"Voor het sporten iets van 25 euro in de maand. Voor schilderen zou ik denken aan een tientje per les."

"Bij samen koken en eten mag het met mijn huidige situatie wel 5 à 10 euro kosten. Bij wandelen zou het 1,50 à 2 euro mogen zijn voor een bakje koffie achteraf."

H3 | Mantelzorg

Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau zal de vraag naar mantelzorg tot 2040 alleen maar toenemen¹. De vergrijzing ligt hier grotendeels aan ten grondslag. Dit vraagt om een goede integrale benadering. Om vinger aan de pols te houden over de situatie met betrekking tot mantelzorg in de gemeente Heerenveen zijn zowel in het kwantitatieve als het huidige kwalitatieve onderzoek vragen gesteld. We delen dit hoofdstuk op in twee delen. Allereerst gaan we in op de vraag of respondenten mantelzorg ontvangen, en wat zij hier van vinden. Daarna gaan we met respondenten in op de vraag of zij zelf mantelzorg geven aan een ander, en hoe zij hierin ondersteund willen worden.

3.1 Mantelzorg ontvangen

Aan de respondenten is een toelichting op het begrip mantelzorg gegeven. In dit onderzoek gaan we uit van de definitie van mantelzorg die stelt dat: 'mantelzorg onbetaalde en langdurige hulp aan familie/vrienden is waar men veel tijd en energie aan kwijt is'.

Vanuit deze definitie is gevraagd of de respondenten zelf dit type zorg ontvangen van iemand uit het eigen netwerk. Dit blijkt zo te zijn voor drie van de dertien respondenten. Zij ontvangen (of ontvingen tot voor kort) mantelzorg tijdens een depressie en voor ondersteuning na het overlijden van een partner en hulp bij het regelen van de administratie/ondersteuning bij ziekenhuisbezoeken in verband met een hartoperatie.

"Mijn dochter is mantelzorger en heeft dit aangegeven bij de gemeente. Ze regelt dingen op de computer. Ik ga verder naar het ziekenhuis met mijn kleindochters. Ik heb een hartoperatie gehad. Voor huishoudelijke hulp heb ik een werkster. Buiten het huis moet ik echter alles zelf doen, dit mag de werkster niet doen. Mijn dochter helpt mij hiermee daarom één keer in de maand."

"Toen mijn man overleed, kwam mijn schoonzus het eten koken. Inmiddels heb ik alweer een tijd een maaltijdvoorziening."

"Ik heb veel mantelzorg gehad. Tijdens mijn depressie. Dat was met name mijn familie, mijn broers en hun vrouwen. Zij kwamen vooral langs en namen bepaalde taken over zoals de tuin. Een ander kwam van verder en kwam dan uitgebreid koken. Ook vrienden en vriendinnen waren er. Ik verbaasde me eigenlijk dat ik zo'n groot netwerk had. Ik kom natuurlijk zelf weleens bij de ggz en dan zie je zulke schrijnende gevallen. Dan mag ik mij echt in mijn handen knijpen. Ik merk wel dat iedereen het heel moeilijk vond om met mij om te gaan omdat ik zo somber was. Ze kregen ook wel hulp van de ggz op een gegeven moment."

1

<https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2023/09/28/scp-stijgende-vraag-naar-mantelzorg-vraagt-om-meer-integrale-visie#:~:text=Druk%20op%20mantelzorg%20neemt%20toe&text=De%20vraag%20naar%20mantelzorg%20neemt,deze%20zorg%20mee%20te%20delen>.

Die hielp ze de randvoorwaarden inzien, bijvoorbeeld dat een uur bezoek te lang was voor mij."

De respondenten vinden het moeilijk te zeggen of de mantelzorgers deze mantelzorg zonder problemen aankunnen. De laatste quote biedt wel inzicht waar je als mantelzorger tegenaan kan lopen. Immers, de norm wanneer je bij iemand op bezoek gaat, is dat je minimaal een of meerdere uren blijft. Het kan gek voelen om na een half uur weer weg te gaan, zeker als iemand depressief is en zich niet goed voelt. Echter bleek het juist te belastend als familie en vrienden langer dan een uur over de vloer kwamen. In deze casus hebben de mantelzorgers ondersteuning gehad met gesprekken met de behandelende ggz'er. Deze heeft hen doen inzien dat kortere contactmomenten prettiger waren, en heeft in samenspraak nog meer van dit soort randvoorwaarden opgesteld.

Respondenten zijn eensgezind wanneer wordt gevraagd of zij het oké vinden om hulp te vragen in hun omgeving. Eenieder kijkt hier tegenop en wil dit moment zo lang mogelijk uitstellen. Er spreekt een zekere schaamte uit het moeten vragen van hulp. En uit de ervaring van een respondent die al mantelzorg heeft ontvangen blijkt dat het uiteindelijk vragen om hulp inderdaad een grote drempel is geweest. Ook het feit dat deze respondent niet in de groepsapp wilde worden opgenomen waarin de taken ter ondersteuning verdeeld werden, laat zien dat het vragen om hulp schaamte kan oproepen.

"Ik vind dat heel moeilijk. Ik wil niemand tot last zijn. Er is wel een buurvrouw die alles van mij weet, maar ook daar beperk ik me in. Zo sta ik er op dit moment in."

"Verschrikkelijk. Ik heb zelf 43 jaar in de zorg gewerkt, en nu was ik zelf ineens cliënt. Dat vond ik zo erg. Ik vroeg nooit hulp. Ze hebben juist aan mij gevraagd welke hulp ik wilde. Ze hadden een app aangemaakt om de hulp voor mij te organiseren, waar ik zelf niet in wilde. Dat regelden ze allemaal voor mij. Dan konden ze afstemmen hoe ze dingen aanpakten. Ik vind het prima zo, heb ook nooit iets terug gelezen."

"Ik denk dat je, als dat nodig is, je trots opzij moet zetten. Als ik nu hier op deze stoel zit, denk ik dat ik bereid zou zijn die trots opzij te zetten. Het is gelukkig nog niet nodig en ik blijf natuurlijk het liefst zo lang mogelijk zelfstandig."

"Ik zou het heel moeilijk vinden. Ik ben sinds 5 jaar alleen en zelfstandig, en ik vraag niet snel hulp."

Het maakt ten slotte weinig uit wat de aard van de hulpvraag is. Gevraagd naar specifieke situaties waarbij mensen zich bezwaard zouden voelen om hulp te vragen halen we op dat dit gaat om:

- Klusjes in huis
- Schoonmaken van het huis
- Hulp met de computer
- Hulp met aankleden

3.2 Mantelzorg geven

Twee respondenten zijn op het moment van het interview mantelzorger. Nog eens drie respondenten zijn dit geweest binnen het afgelopen jaar. Dit zag er als volgt uit.

Hoe ziet de mantelzorg eruit?	Quote
Respondent heeft een zus met Parkinson die in huis woont bij respondent.	<i>"Mijn zus heeft Parkinson en woont in huis bij mij. Ik bel de dokter, regel medicijnen, help haar op bed. Er zijn zoveel dingen die ik met liefde doe. Ik geef ook eten. Ik doe eigenlijk alles."</i>
Respondent heeft een vrouw met een ernstige visuele beperking. Respondent zorgt voor haar.	<i>"Ik geef 100% mantelzorg. Alles. Als ze een theelepel wil, haal ik dat, en als ze naar de wc moet, help ik."</i>
Respondent heeft lange tijd voor haar man gezorgd na een hartoperatie.	<i>"Ik heb voor mijn man gezorgd vanaf 2016 na een hartoperatie. Dus lange tijd. We hebben ook veel Wmo-ondersteuning gehad. Thuiszorg hebben we ook gehad, maar dat werkte niet echt, want op goede dagen stond hij veel eerder op dan op slechte dagen en daar kon thuiszorg niet op inspringen."</i>
Respondent heeft lange tijd voor haar moeder gezorgd, die op hoge leeftijd was.	<i>"Ik ben dat wel geweest voor mijn moeder. Die is een half jaar geleden overleden. Boodschappen doen en het huishouden voor haar doen. Elk weekend deden we dat."</i>
Respondent heeft gezorgd voor haar partner, totdat laatstgenoemde overleed.	<i>"Ik ben tot juni 2023 zelf mantelzorger geweest. Ik kookte zijn eten, hielp hem in zijn kleren, naar de wc gaan. De thuiszorg deed wel dingen als douchen en de kousen aan. Ik ben zelf ook op leeftijd."</i>

Aan de respondenten die momenteel mantelzorg bieden is gevraagd of zij bekend zijn met mantelzorgondersteuning. Hierover zeggen zij het volgende:

"Ik heb nooit echt gevraagd om mantelzorgondersteuning van de gemeente. Je geeft die hulp gewoon zonder te vragen. Dat doe je gewoon."

"Ik heb nog nooit gehoord van mantelzorgondersteuning."

Dit is dus geen bekende service vanuit de gemeente bij de respondenten.

Gevraagd naar wat de gemeente kan betekenen voor de mantelzorgers, komt terug dat mantelzorgers het vooral prettig vinden om in de zorg ontlast te worden en te worden geholpen met het huishouden. Ook een mantelzorgvergoeding leidt bij een enkele respondent tot het gevoel gewaardeerd te worden.

"Ik ben eigenlijk best tevreden met hoe het nu gaat. Op slechte dagen heb ik zelf ook moeite. Mijn vrouw vraagt wel de hele dag aandacht. Die Meitinkster is hier geweest en er is nu anderhalf uur hulp in de week. Maar er zit 168 uur in een week. Dus toen ik klaagde, hebben we er 25 minuten hulp bij gekregen. Ik zou meer uren ondersteuning willen vanuit de gemeente. Ik vind die 25 minuten extra echt de gek aansteken. Dat is niks. Mijn vrouw ging vroeger een hele ochtend ergens naartoe toen zij zelf bejaarden verzorgde. Dat is niet meer. Zij is nu de hele dag van mij afhankelijk."

"We hebben tweemaal per week hulp voor de zwaarste klussen. Huishoudelijke ondersteuning bedoel ik dan. Via de Meitinker. Buurtzorg komt drie keer per dag. Op het ogenblik ben ik aardig tevreden. Ik voel de waardering wel, en je krijgt af en toe een vvv-bon van 50 euro. Al heb ik daar al even niks van gehoord. Dat geeft aan dat ze wel tevreden zijn met je en dat je je best doet zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Die vvv-bon vind ik prettig. Maar ook als hij niet komt, dan is de zorg van de Meitinker een en al waardering."

"Toen ik mantelzorg gaf aan mijn moeder, heb ik er niet eens over nagedacht een vergoeding aan te vragen. Een vriendin wees me erop dat ik een vergoeding kon krijgen, maar dat wilde ik niet. Ik vind dat normaal."

"Mijn man was een prater en kon erg genieten van aandacht. Ik heb weleens gewenst voor een soort buddy/vaste bezoeker die mijn man dan een tijdje kon afleiden zodat ik even de deur uit kon. Mijn man klampte zich enorm aan mij vast, ik was zijn strohalm, maar ik kon geen kant uit. Mijn leven stond helemaal stil. Dus nu ik met u praat denk ik: wat was het fijn geweest als er iemand langs had kunnen komen voor wat quality time met hem zodat ik even weg kon. Ik zit in de bijstand en ben zelf 59, dus ik word door de gemeente nu weer enorm gepusht om aan het werk te gaan. Ik zit echter veel fijner in het vrijwilligerswerk dat ik nu doe. Ik doe al dat buddywerk graag. Ik zou zelf ook heel graag die rol als gastvrouw op me willen nemen."

Ten slotte geeft een respondent aan dat het moeten aanvragen van een mantelzorgvergoeding veel moeite kost. Dit werpt drempels op. Dit is de reden dat deze respondent geen vergoeding heeft aangevraagd bij de gemeente.

"Ik heb lange tijd voor mijn man gezorgd en daar heb ik nooit geld voor gevraagd. Ik vind ook dat het aanvragen van dit soort dingen teveel gedoe is. Ze willen dan alles van je weten. Dat werpt drempels op. Momenteel moet ik ook proberen om energiegelden terug te krijgen, en dan vragen ze om bruto-inkomen, maar de bijstand werkt alleen met netto-inkomsten."

H4 | Overige opmerkingen Wmo-ondersteuning

Aan het eind van het interview hebben de respondenten nog overige opmerkingen kunnen plaatsen over de besproken onderwerpen, of anderzijds Wmo-gerelateerde ondersteuning. Daaruit zijn de volgende opmerkingen gekomen.

Inhoud	Quote
Respondent wil de dankbaarheid voor de huishoudelijke ondersteuning graag uiten. Deze respondent ziet het keukentafelgesprek als 'bijkletsen' met iemand uit de buurt. Een waardevolle ervaring.	<i>"Ik ben heel blij dat ik via de Wmo huishoudelijke ondersteuning krijg. Ik ben heel blij met hoe dat geregeld is met de Meitinker en het keukentafelgesprek. Je weet altijd dat je met dezelfde persoon een gesprek hebt, vaak zelfs iemand uit de buurt. Het is zo zelfs bijkletsen. Ik ken mijn contactpersoon al 16 jaar. Dan heb je niet steeds een vreemde op een kantoor. Het is lekker thuis, veel fijner."</i>
Respondent is ontevreden over de dienstverlening van de gemeente Heerenveen. De respondent is verhuisd vanuit een andere gemeente, maar eenmaal in Heerenveen werd het overzetten van Wmo-hulp die al werd genoten in de vorige gemeente afgewezen door de gemeente Heerenveen. Een negatieve ervaring.	<i>"Ik vond het niet fijn om te spreken met de gemeente Heerenveen. Ik ben hier afgelopen februari komen wonen. In mijn vorige gemeente had ik Wmo-ondersteuning tot eind 2025, dus ik dacht dat laat ik overzetten. Maar dat heeft de gemeente Heerenveen afgewezen. Ik heb operaties gehad en voel mij niet gezien in wat ik meegemaakt heb. Wij zijn met zijn twee, mijn man moest het maar oplossen. Ik heb nu een particuliere hulp voor het schoonmaken. Ik kan moeilijk bukken. Als ik op de grond zou vallen, kom ik nauwelijks meer overeind. Maar als je mij zo ziet, zie ik er best kwiek uit. Dat is de indruk die de gemeente heeft van mij. Maar dat is wel vervelend."</i>
Respondent stelt het gek te vinden dat iemand van de Meitinker een inschatting moet maken voor de benodigde zorg wanneer een partner terugkomt uit het ziekenhuis. Respondent stelt dat de Meitinker geen medische zorgbehoefte kan inschatten.	<i>"Mijn vrouw is hoofdzakelijk bedlegerig, en toen ze thuiskwam hield ze twee à drie dagdelen ondersteuning om bezig gehouden te worden. Toen kwam de Meitinker. Die kent het hele verhaal wel, maar zij moeten dan een intentie aangeven voor welke zorg ze in aanmerking komt. Dat is gek. Die mevrouw van de Meitinker is geen dokter, hoe kan die dan aangeven welke zorg nodig is?"</i>

	<i>Er bleek uiteindelijk helemaal geen aanbod voor mijn vrouw zonder een indicatie."</i>
Respondent is op zoek naar een manier waarop de wandelclub groter gemaakt kan worden. Want er is volgens deze respondent zeker behoefte aan activiteiten met een sociale component. Ook ziet zij een hiaat in aanbod voor jongeren.	<i>"Ik merk dat er in ons dorp veel mensen geïsoleerd leven. En als je begint in een pad van isolement ben je voor je het weet een kluizenaar. Er zijn veel mensen die amper hun huis uit komen. Dat is hier echt aan de orde. Ik merk bij de wandelclub dat veel mensen een keer meelopen en daarna weer afvallen omdat ze onzeker zijn en niet meer sociaal vaardig. En ik vind dat ook een grote groep jongeren een beetje tussen wal en schip valt. Daar wordt nauwelijks iets voor georganiseerd. Daar zijn geen potjes voor. Terwijl zij wel hun behoefte hebben. Daar mag meer op worden ingezet."</i>
Respondent wil graag de tevredenheid doorgeven over de financiële ondersteuning die vanuit de Wmo wordt genoten.	<i>"Ik heb financiële ondersteuning van Humanitas en dat gaat goed. Dat helpt mij de boel op de rit te houden."</i>

Bijlage 1 | Topiclijst

Hallo, met ... van BMC Onderzoek,

Ik bel voor het onderzoek naar uw ervaringen met en wensen met betrekking tot activiteiten bij u in de buurt. Wij voeren dit onderzoek uit in opdracht van de gemeente Heerenveen.

U heeft al aan mijn collega aangegeven dat u bereid bent mee te werken aan een interview. En we hebben dit tijdstip afgesproken. Dank daarvoor. Komt het u nu nog steeds gelegen?

Misschien had mijn collega al wel wat over dit onderzoek verteld, maar ik zal het nog kort toelichten. Vanuit de Wmo moeten gemeenten verplicht ieder jaar onderzoek doen naar de ervaringen van inwoners. De gemeente Heerenveen heeft in 2023 daarom een vragenlijst verzonden onder een steekproef van inwoners met een Wmo-voorziening. Een deel van die vragenlijst ging over mantelzorg en activiteiten in de buurt. Zo werd gevraagd of mensen hier bekend mee waren en of ze er gebruik van maakten. Ook zijn toen wat wensen opgehaald. Hoewel dit de gemeente verder heeft geholpen, willen we deze resultaten graag verder uitwerken. Daarom voeren we nu nog eens vijftien telefonische interviews uit om meer te leren over de wensen van inwoners van de gemeente Heerenveen.

We doen dit gebaseerd op toeval. Het is dus toevallig dat u uit de steekproef naar voren bent gekomen. Het is niet erg als u de vragenlijst nooit heeft gehad of ingevuld.

Nog even voordat we starten: het interview is anoniem. Dit interview heeft geen gevolgen voor u. De gemeente ontvangt uw antwoorden niet. Ik verwerk alle antwoorden op anonieme wijze tot een rapport.

Wilt u meedoen?

In de gemeente Heerenveen worden veel activiteiten georganiseerd in de buurt waarvoor u geen Wmo-indicatie nodig heeft en waar u zelf naartoe kunt gaan. Zo bestaan er activiteiten als: samen koken en eten, samen kleine klusjes doen, samen wandelen, ontmoetingsplekken en meer.

Achtergrond

- Wist u dat u gebruik kon maken van (een of meerdere van) deze activiteiten in uw buurt?
 - Zo ja, hoe bent u hier bekend mee geraakt? (krant, online, via-via)
- Maakt u weleens gebruik van (een of meerdere) van deze activiteiten in de buurt?
 - Zo ja, welke?
 - Zo nee, zou u hier gebruik van willen maken?
 - Zo ja, Wat heeft u nodig om hier gebruik van te kunnen maken?
 - Zo nee, wat is voor u de reden dat u hier geen behoefte aan heeft?
- Wat verwacht u van de gemeente bij het organiseren van deze activiteiten?

Behoeft activiteiten in de buurt

- Heeft u behoefte aan (het meer) gebruiken van activiteiten in de buurt?
 - Aan welke activiteiten zou u behoefte hebben? (Samen koken/eten, wandelen, tuinieren, creatief bezig zijn, kleine klusjes doen, ontmoetingen in de buurt, sporten/bewegen, anders)
- Uit het onderzoek kwam naar voren dat mensen vooral behoefte hebben aan het creatief samen bezig zijn en/of samen sporten en bewegen. Hoe zouden deze activiteiten er idealiter voor u uit moeten zien?
 - Hoe vaak zou u dit willen doen?
 - Wat is de maximale afstand tot deze activiteiten voor u?
 - Verschilt dit per type activiteit?
 - Hoe intensief mag de activiteit zijn? (lichamelijk/energie)
 - Wat zijn eventueel beperkingen waar bij de activiteit rekening mee moet worden gehouden?

Vervoer

- Heeft u vervoer naar activiteiten in de buurt (nodig)?
 - Bent u bekend met VSP (vrijwilligers Service Punt), Automaatje en/of de Max-mobiel voor vervoer naar activiteiten in de buurt?
 - Zo ja, hoe bent u hiermee bekend geraakt?
 - Zo nee, zou u hierover meer informatie willen?

Financiële bijdrage

- Bent u bereid een financiële bijdrage te doen zodat u gebruik kunt maken van activiteiten bij u in de buurt, als de gemeente hierdoor meer kan organiseren?
 - Hoe hoog zou dit bedrag volgens u mogen zijn?

Naast informatie met betrekking tot activiteiten in de buurt is de gemeente ook benieuwd of u mantelzorg ontvangt en hoe u dat vindt gaan. Mantelzorg is onbetaalde en langdurige hulp aan familie/vrienden waar je veel tijd en energie aan kwijt bent. Wij stellen u nu eerst wat vragen over mantelzorg die u mogelijk ontvangt. Later stellen wij vragen of u ook mantelzorg geeft aan een ander.

Mantelzorg

- Ontvangt u hulp/mantelzorg van uw partner, familie, vrienden of burens?
 - Zo ja, hoe ziet deze mantelzorg eruit?
 - Heeft u het idee dat uw naaste deze zorg aankan? (Vragen naar voorbeelden bij 'nee')
- In hoeverre vindt u het (of zou u het oké vinden) om uw omgeving om hulp te vragen?
- In welke situaties zou u zich bezwaard voelen om hulp van uw naasten te vragen?
 - Wanneer wordt de hulp van uw naasten teveel?
- Bent u zelf mantelzorger voor een ander?
 - Zo ja, hoe ziet deze mantelzorg eruit?
 - Bent u bekend met mantelzorgondersteuning vanuit de gemeente?
- Wat zou de gemeente voor u kunnen doen om u te ondersteunen als mantelzorger?

- In welke mate voelt u waardering van de gemeente voor de mantelzorg die u verleent?

Wmo

- Wat wil u nog kwijt over de besproken onderwerpen die we nog niet besproken hebben?
- Heeft u verder nog opmerkingen over andere Wmo-gerelateerde ondersteuning?
 - Zo ja, welke?

BMC

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91 ABNA 0504035754
BTW NL80.86.63.598 B.01

Colofon

16 april 2024

Classificatie : Intern gebruik

Namen adviseur : Wouter Witteveen

Projectnummer : PO040704-2321

Kijk voor meer info op onze website: bmc.nl